خبر

مجوز تولید هفت اثر تصویری صادر شد

در جلسه اخیر شورای پروانه فیلم‌سازی غیرسینمایی، مجوز تولید هفت اثر تصویری صادر شد. مستند «خاک سرخ» به تهیه‌کنندگی، کارگردانی و نویسندگی مریم حق‌پناه و مستند «جان ترنا» با تهیه‌کنندگی سیدامیر سیدزاده و کارگردانی و نویسندگی صدیقه حسن‌زاده، پروانه ساخت دریافت کردند. همچنین مستند «آیینه‌های خالی» به تهیه‌کنندگی، کارگردانی و نویسندگی فرزاد فره‌وشی، مورد تأیید شورا قرار گرفت. در بخش آثار داستانی، نیمه‌بلند «اتاق ۴۸۱» با مسئولیت تهیه‌کننده، کارگردان و نویسنده آن، مرتضی رفیعی شاکر، مجوز ساخت گرفت و بلند داستانی «گیسوی نفس» به تهیه‌کنندگی، کارگردانی و نویسندگی آریا یوسف‌وند، پروانه تولید خود را دریافت کرد. فیلم کوتاه «هرس» به تهیه‌کنندگی، کارگردانی و نویسندگی وحید رادنیا در جمع هفت اثر مجاز قرار گرفت. مهم‌ترین نکته جلسه، صدور پروانه ساخت برای پروژه «من یقه اریک کانتونا هستم» بود که بیژن میرباقری تهیه‌کنندگی آن را برعهده دارد و صالح صارمی کارگردان و نویسنده آن محسوب می‌شود. این تصمیم شورای پروانه فیلم‌سازی غیرسینمایی، فصل جدیدی از تولید آثار مستند و داستانی کم‌نظیر را گشوده و مسیر تولید این هفت پروژه را هموار کرد.

به‌بهانه تعویق برگزاری جشنواره جهانی فیلم فجر

جشنواره جهانی فجر همچنان بلاتکلیف

سعید مستغاثی
گروه فرهنگ و هنر

آیا می‌توان باور کرد که در بخش بین‌الملل اولین دوره جشنواره فیلم فجر، فیلم‌هایی مانند جنگ‌های ستاره‌ای و آپاچی و کاستر از غرب و... به‌نمایش درآمد؟! آیا باورکردنی است که در دوره‌ای از همین بخش بین‌الملل جشنواره فیلم فجر و در بخش اصلی مسابقه آن که امروز به‌نام «سینمای سعادت» معروف شده، قسمت سوم فیلم «ارباب حلقه‌ها» به‌نام «بازگشت پادشاه» قرار داده شد تا مثلا با فیلم هایی مانند «گاو خونی» (بهروز افخمی) رقابت کند؟!

بله درست خواندید! فیلم‌های «گاو خونی» و قسمت سوم «ارباب حلقه‌ها» در بخش مسابقه بین‌المللی بیست‌ودومین دوره جشنواره فیلم‌فجر با یکدیگر رقابت می‌کردند. این در شرایطی بود که این دو فیلم از هیچ جهتی به یکدیگر نمی‌خوردند و از طرف دیگر قسمت سوم «ارباب حلقه‌ها» یعنی «بازگشت پادشاه»، حدود یک‌سال بود که در هزاران سالن سینمای سراسر جهان و در اغلب کشورها به نمایش درآمده بود و نسخه ویدئویی آن را هم بسیاری از فیلم‌بین‌های خودمان دیده بودند که در همان روزها هم در مراسم اسکار ۱۱ جایزه دریافت کرد. قطعا هیچ‌کدام از تهیه‌کنندگان فیلم از فران والش (همسر پیتر جکسن) تا برادران واینشتاین و تا خود پیتر جکسن و البته کمپانی‌های تهیه و پخش آن مثل برادران وارنر و نیولاین باخبر نبودند که فیلم‌شان در جشنواره‌ای در این گوشه دنیا قرار است در بخش مسابقه با ۲۳ فیلم دیگر رقابت کند!

بخش بین‌الملل حتی در دوره‌هایی که با عنوان جشنواره جهانی از جشنواره اصلی فیلم فجر جدا بود، نتوانست تکلیف خودش را نه با ساختار و نه با محتوایش روشن سازد

باورکردنی نیست ولی حقیقت دارد

آیا باور می‌کنید در دوره‌ای از همین جشنواره فیلم فجر و در بخش مسابقه بین‌الملل آن، فیلم «دیگران» ساخته آلخاندرو آمنابار گنجانده شده بود و نیکول کیدمن به‌خاطر بازی در آن فیلم نامزد دریافت سیمرغ بلورین شد ولی آن را در رقابت با مژده شمسایی برای فیلم «سگ‌کشی» باخت!

بله این هم درست است! دو فیلم سگ کشی با بازی مژده شمسایی و دیگران با بازی نیکول کیدمن در بخش مسابقه بین‌المللی نوزدهمین جشنواره فیلم فجر حضور داشتند و در پایان جشنواره اسامی هر دو بازیگر به‌عنوان نامزدهای دریافت سیمرغ بلورین بهترین بازیگر زن اعلام شد که در نهایت جایزه به مژده شمسایی رسید! آیا باورکردنی است که در دوره بیستم همین جشنواره، جک نیکلسون برای فیلم «قول» ساخته شان پن، سیمرغ بلورین بهترین بازیگر مرد را کسب کرد؟

بله این یکی هم درست است! فیلم «قول» ساخته شان پن و با بازی جک نیکلسون در کنار فیلم‌هایی مانند «دوچرخه پکنی» به‌کارگردانی وانگ شیائو شوای از چین، «خانه‌ای روی آب» ساخته بهمن فرمان‌آرا از ایران، «سرزمین هیچ‌کس» ساخته دنیس تانوویچ از بوسنی، «برادر» به‌کارگردانی تاکشی کیتانو از ژاپن، «منطقه امنیتی مشترک» ساخته پارک چان‌ووک از کره، «در ستایش عشق» به‌کارگردانی ژان لوک‌گدار از فرانسه در بخش مسابقه بین‌الملل بیستمین جشنواره فیلم فجر در سال ۱۳۸۰ حضور داشت و سیمرغ بلورین بهترین بازیگر مرد، برای جک نیکلسون اعلام شد اما در سالن مراسم اختتامیه نه‌تنها جک نیکلسون حضور نداشت بلکه هیچ‌یک از عوامل فیلم یا بستگان و دوستان و آشنایان آنها هم نبودند چرا که اساسا نمی‌دانستند فیلم‌شان در چنین جشنواره‌ای و در این سوی دنیا شرکت داشته است!

و سیمرغ بلورین آقای جک نیکلسون در غیاب او یا نماینده‌اش و یا همه دست‌اندرکاران فیلم «قول» از بالا تا پایین و البته نمایندگان کمپانی برادران وارنر، برای نماینده سفارت سوییس (به‌عنوان حافظ منافع آمریکا) که راننده سفارت هم بود، فرستاده شد!

بارها در بخش به‌اصطلاح بین‌الملل جشنواره فیلم فجر اتفاق افتاد که وقتی جایزه برای یک فیلم یا بازیگر آمریکایی درنظر گرفته می شد که فیلم‌شان بدون درخواست و حتی اطلاع آنها و با استفاده از نسخه‌های ویدئویی مرسوم به بخش مسابقه بین‌الملل جشنواره برده شده و طبعا هیچ‌یک از عوامل فیلم یادشده از این مسأله یعنی حضور در جشنواره و جایزه‌اش اطلاعی نداشتند، برای دریافت جایزه از سفیر کشور صاحب فیلم دعوت می شد و چون ایالات متحده آمریکا در ایران سفارت نداشته و ندارد، از سفیر کشور حافظ منافع آمریکا، یعنی سوییس برای دریافت جایزه دعوت می‌گردید و به‌علت آن‌که جناب سفیر سوییس هم چنین‌کاری را در شان خود نمی‌دانست، ناگزیر از دربان یا راننده سفارت صحبت می‌شد که بازهم اگرچه در مراسم حضور نداشتند، اما گفته می‌شد که جایزه به‌دست آن دربان یا راننده می‌رسد که او به آمریکا و هنرپیشه یا کارگردان یادشده برساند!

از شر فیلم‌های هالیوودی خلاص شدیم اما...

خوشبختانه مدتی است چنین مضحکه‌ها و سیاه‌بازی‌هایی در بخش خارجی جشنواره فیلم فجر وجود نداشته و مسئولین این بخش از جشنواره با همه کاستی‌هایی که هنوز در ساختار و محتوای آن موج می‌زند اما خود را از شر فیلم‌های هالیوودی و البته آثاری که بدون تمایل سازندگانش و از کنار خیابان خریداری شده باشد، خلاص کردند!

اما همچنان بخش بین‌الملل حتی در دوره‌هایی که با عنوان جشنواره جهانی از جشنواره اصلی فیلم فجر جدا بود، نتوانست تکلیف خودش را نه با ساختار و نه با محتوایش روشن سازد. واقعا چرا این جشنواره به‌جای تکرار و کپی دست‌چندم از آن‌چه جشنواره‌های دیگر انجام می‌دهند، نبایستی مامن و پناهگاهی باشد برای آن‌دسته از فیلمسازانی که جایی در جشنواره‌های آن‌چنانی نداشته و مغضوب آنها هستند؟

روشن است که مسئولان و هیئت‌های انتخاب برای حضور فیلم‌های خارجی در این جشنواره، محدودیت‌ها و موانع بسیاری بر سر راه داشته‌اند که یک فیلم خارجی بایستی مراحل بسیاری را بگذراند تا در صورت رضایت سازندگان آن در جدول نمایشات جشنواره قرار گیرد. برخی از کمپانی‌های عمده غربی که تولید و پخش‌کننده گروهی از آثار جشنواره‌ای هستند، براساس دستورالعمل اربابان خود، ایران را در تحریم قرار داده‌اند و فیلم‌های‌شان نمی‌توانند در جشنواره‌های ایرانی شرکت داشته باشد. مثال اخیرش یکی از کمپانی‌های روسی که پخش انیمیشن «پسردلفینی۲» را برعهده گرفت اما بلافاصله از سوی کشورهای غربی تحریم شد! و بالاخره این‌که در ایران قواعد و قوانین و ضوابطی وجود دارد که بدون تعارف، آثار سینمایی بسیاری از کشورها را نمی‌توان بدون اصلاحات، نمایش داد و همین مورد با قوانین رایج جشنواره‌ای در تناقض است.

بدون تعارف، آثار سینمایی بسیاری از کشورها را نمی‌توان بدون اصلاحات، نمایش داد و همین مورد با قوانین رایج جشنواره‌ای در تناقض است

لج و لج‌بازی مدیران و متولیان

اما متأسفانه مدیران محترمی که در مقام متولی سازمان سینمایی قرار می‌گیرند، بی‌آن‌که اساسا به ماهیت و ضرورت و الزامات چنین بخشی در جشنواره فیلم فجر دقت داشته باشند، گویا در یک لج‌ولج‌بازی، هنوز روی صندلی ریاست ننشسته، بدون هیچ مقدمه‌سازی و زمینه‌چینی و استدلال و منطق، اول از همه بخش بین‌الملل را به جشنواره فیلم فجر می‌چسبانند یا از آن جدا می‌کنند! در حالی که اساس مشکل این بخش مهم از جشنواره فیلم فجر به ماهیت برگزاری آن بازمی‌گردد که بایستی به آن اندیشید و راهکاری برای آن به‌دست آورد به‌جای اینکه زمانی آن را به جشنواره بچسبانیم و روزگاری هم از جشنواره اصلی جدایش سازیم!

چراکه در نهایت بخش بین‌الملل جشنواره فیلم فجر (چه چسبیده به بخش سینمای ایران باشد و چه جدای از آن) ناگزیر از نمایش تعدادی از فیلم‌های خریداری‌شده است که در جشنواره‌های بسیاری به نمایش درآمده و یا حتی در کشورهای متعددی اکران گردیده و به این ترتیب جشنواره به یک هفته فیلم تبدیل شده و می‌شود.

مثلا وقتی در سال ۱۳۹۴، بخش بین‌الملل جشنواره فیلم فجر از بخش فیلم‌های داخلی آن جدا شد و در تاریخی جداگانه و در اردیبهشت ۱۳۹۵ تحت عنوان جشنواره جهانی فیلم فجر برگزار گردید، که به همان یک هفته فیلم بیشتر شباهت داشت تا جشنواره‌ای بین‌المللی و جهانی. جشنواره‌ای که از میان آثار بارها و بارها به‌نمایش درآمده در دیگر جشنواره‌ها، به زور و ضرب، آثاری (که خارج از تحریم‌های کمپانی‌های غربی بودند) را خریداری کرده، صحنه‌هایی از آنها را بنا به ضرورت قواعد جاری، جرح‌وتعدیل نموده و به نمایش درآورد.

مکث

به این نکات بیندیشیم

به‌نظر می‌آید پس از سالیان سال برگزاری جشنواره و تماس با سینما و جشنواره‌های جهانی، بالاخره مسئولان و متولیان سینمای ما درنیافتند بنابه عنوان مبارک «فجر انقلاب اسلامی» که نام این جشنواره را مزین کرده، بایستی برای جشنواره فیلم فجر، زمین بازی خود و قواعد و قوانین خاص این جشنواره را طراحی کنند؛ چراکه فجر و انقلاب اسلامی و سینمای منتسب به آن، برای خود قوانین و ضوابطی دارد که به‌هیچ‌وجه با قواعد جریان اصلی سینمای دنیا که تحت سلطه کمپانی‌های هالیوودی است، نمی‌خواند. چنان‌چه متولیان سینمای غرب سال‌هاست این موضوع را گرفته‌اند و از همین روی هیچ‌گاه با جشنواره فیلم فجر کنار نیامدند، اما مسئولان و دبیران و برگزارکنندگان جشنواره فیلم فجر، هرگز این موضوع ساده را درک نکردند! بخش بین‌الملل جشنواره فیلم فجر باید و می‌تواند مامن و پناهگاه فیلم‌ها و فیلمسازان مستقل و آزادی‌خواهی باشد که به‌دلیل ناسازگاری با سیستم مسلط بر سینمای جهان، در هیچ‌یک از حدود ۹۰۰ جشنواره حال حاضر دنیا جایی ندارند.

بخش بین‌الملل جشنواره فیلم فجر می‌تواند و باید میدان تازه‌ای برای سینمای مستقل جهان باز کند تا در مقابل میادین مختلف و رنگارنگی که نظام سلطه جهانی ایجاد کرده، صبغه نوینی به سینما بدهد و قطعا این میدان، شرکت‌کنندگان و تماشاگران بسیاری خواهد داشت. جشنواره جهانی فیلم فجر می‌تواند و باید از این سرگشتگی و بی‌هدفی خلاص شود و شایسته نام و عنوانش و درخور مردمی که از کیسه آنها برایش هزینه می‌شود، سینمایی را به جهانیان بنمایاند که به‌تدریج سینمای امروز دنیا را تحت تاثیر خود قرار داده و آن را از سلطه سیستم‌های تهیه و توزیع غرب رهایی بخشد. متولیان جشنواره فیلم فجر باور کنند که از این جشنواره‌های کنونی جهان و سیستم مدیریت آن که تحت فرمان همان نظام سلطه جهانی قرار دارد، آبی برای این جشنواره گرم نخواهد شد و نتیجه آن می شود که پس از صرف هزینه فراوان از بیت‌المال و راه‌اندازی دم‌ودستگاه عریض و طویل و تعیین مدیران ریزودرشت و ایجاد لابی‌های بسیار برای دریافت فیلم، در نهایت کل فیلم‌های بخش مسابقه اصلی، چند فیلم اکران‌شده دست‌چندم و متوسط و ضعیف خواهد بود که جشنواره‌ای را با ادعای بسیار، به یک هفته فیلم کم‌اعتبار تقلیل می‌دهد!

قاب

بهروز شعیبی دبیر شد

رائد فریدزاده، رئیس سازمان سینمایی طی حکمی بهروز شعیبی را به‌عنوان دبیر چهل‌ودومین جشنواره بین‌المللی فیلم کوتاه تهران منصوب کرد. در متن حکم تأکید شده است که با توجه به تجربه، دانش و تعهد شعیبی، وی علاوه بر دبیر جشنواره، عضوی از شورای سیاست‌گذاری نیز خواهد بود. انتظار می‌رود شعیبی با بهره‌گیری از نیروهای متعهد و متخصص به ارتقای سینمای آینده کشور کمک کند. شعیبی در دو دهه گذشته علاوه بر ساخت فیلم، دبیری جشنواره فیلم کوتاه رضوی و عضویت در کارگروه ارزیابی جشنواره فیلم‌های کودک و نوجوان را در کارنامه دارد. چهل‌ودومین دوره جشنواره فیلم کوتاه تهران پاییز امسال در تهران برگزار خواهد شد.

مستند

روایتی دست‌اول از آغاز فاجعه

تیزر مستند «موتورسواران» محصول مرکز مستند سوره، در آستانه اولین سالگرد شهادت آیت‌الله رئیسی و هیأت همراه رئیس جمهور رونمایی شد. به نقل از روابط عمومی مرکز مستند سوره، این مستند داستان موتورسوارانی را روایت می‌کند که پس از انتشار خبر سقوط بالگرد رئیس‌جمهور شهید و همراهان ایشان، به‌صورت خودجوش و شبانه برای یافتن بالگرد راهی محل حادثه شدند. در خلاصه این مستند آمده: «در طولانی‌ترین و سخت‌ترین شب سال ۱۴۰۳ تمام مردم ایران منتظر یک خبر بودند. ۶ موتورسوار با انگیزه‌های شخصی، شبانه و در مه و باران، جنگل‌های ارسباران را به امید پیداکردن بالگرد جست‌وجو کردند؛ مستند سینمایی «موتورسواران» قصه جستجوی شبانه این موتورسواران در آن شب مهم است.» لازم به ذکر است ثبت نام اکران سیار این مستند آغاز شده و با استقبال چشمگیر گروه‌های مردمی در سراسر کشور مواجه شده است.

رویداد

فرصت تماشای آثار جهانی در سینما

در پی استقبال علاقه‌مندان به سینمای هنری و تجربی برای تماشای آثار برتر جهان بر پرده، گروه سینمایی «هنروتجربه» رویداد تک‌نشست «سینماجهان» را آغاز می‌کند. این برنامه هفتگی دوشنبه‌های هر هفته رأس ساعت ۱۸:۰۰ در سالن شماره دو پردیس چارسو برگزار می‌شود. در هر جلسه، یک فیلم شاخص از یک دوره تاریخی یا جغرافیایی متفاوت به نمایش درمی‌آید و بلافاصله پس از آن، منتقدان سینمایی صاحب‌نام به نقد و بررسی اثر می‌پردازند. در حاشیه نمایش اصلی، فیلم‌های کوتاه مرتبط، گفت‌وگوهای تصویری با کارگردانان به‌همراه زیرنویس فارسی و پشت‌صحنه آثار نیز ارائه خواهد شد تا مخاطبان با فرآیند تولید و مبانی هنری هر اثر آشنا شوند. اجرای «سینما جهان» برعهده مازیار فکری ارشاد است که هر هفته میزبان بحث و تبادل نظر با منتقدان خواهد بود. دوره نخست این رویداد با عنوان «از پیله تا پروانگی: مروری بر فیلم‌های اولیه نوری بیلگه جیلان» برگزار می‌شود.